

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ จรรยาบรรณ และการป้องกันการทุจริตให้แก่ พนักงาน เจ้าหน้าที่และประชาชน

“หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๔”

หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับวันที่เกิดภัย ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔

๑. ให้ดำเนินการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น โดยการเบิกจ่ายให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา ดังต่อไปนี้

ด้านพืช ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน ดังนี้

๑. กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้อีก ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง ไม่เกินครัวเรือนละ ๓๐ ไร่ ในอัตรา ดังนี้

- ข้าว	ไร่ละ ๑,๓๔๐ บาท
- พืชไร่และพืชผัก	ไร่ละ ๑,๙๘๐ บาท
- ไม้ผลไม้ยืนต้น และอื่นๆ	ไร่ละ ๔,๐๔๘ บาท

๒. กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกหิน ดิน ทรายน้ ไม้ โคลน รวมทั้งซากวัสดุทุกชนิดทับถม จนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้ และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือกรณีดังกล่าวได้ ให้ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการขุดลอก ขนย้าย หิน ดิน ทรายน้ ไม้ โคลน รวมทั้งซากวัสดุที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชได้ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน ๕ ไร่ ทั้งนี้ ราคาไม่เกินไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท

ด้านประมง ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติที่สัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ดังนี้

๑. กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล หรือหอยทะเล ไร่ละ ๑๑,๗๘๐ บาท ไม่เกินรายละ ๕ ไร่

๒. ปลาหรือสัตว์น้ำอื่นนอกจากข้อ ๑ ที่เลี้ยงในบ่อดิน นาข้าวหรือร่องสวน (คิดเฉพาะพื้นที่เลี้ยง) ไร่ละ ๔,๖๘๒ บาท ไม่เกินรายละ ๕ ไร่

๓. สัตว์น้ำตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ที่เลี้ยงในกระชัง บ่อซีเมนต์ หรือที่เลี้ยงในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ตารางเมตร ละ ๓๖๘ บาท ไม่เกินรายละ ๘๐ ตารางเมตร

ทั้งนี้ หากคิดคำนวณพื้นที่เลี้ยงแล้ว ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติรายใดจะได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินต่ำกว่า ๓๖๘ บาท ให้ช่วยเหลือในอัตรารายละ ๓๖๘ บาท

ด้านบุคคล

๑. ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีที่เป็นการจัดหาอาหารสัตว์ วัคซีนและเวชภัณฑ์รักษาสัตว์ เพื่อการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์เลี้ยง และการจัดหาอาหารสัตว์ ตามราคาท้องตลาด หรือตามความจำเป็นเหมาะสม

๒. การให้ความช่วยเหลือกรณีแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ในอัตราไร่ละ ๑,๙๘๐ บาท แต่ไม่เกินรายละ ๓๐ ไร่

๓. การให้ความช่วยเหลือกรณีสัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ช่วยเหลือตามจำนวนที่เสียหายจริง แต่ไม่เกินเกณฑ์การช่วยเหลือที่กำหนด โดยให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน

ด้านการเกษตรอื่น ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ดังนี้

๑. การปรับเปลี่ยนพื้นที่ด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับเปลี่ยนพื้นที่การไถพรวน การก่อสร้างคันดิน เพื่อการเพาะปลูกพืชหรือประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายโดยเหมาะสม โดยช่วยเหลือพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ ๘๐๐ บาท

๒. การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาเกลือทะเลที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ ๑,๒๒๐ บาท ไม่เกินครัวเรือนละ ๓๐ ไร่

๓. ค่าซ่อมแซมอาคารชลประทานและระบบชลประทานให้สามารถใช้งานได้ในช่วงฉุกเฉิน โดยให้ดำเนินการได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการระบายน้ำ

ในกรณีใช้เครื่องจักรกลของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อดำเนินการขุดลอกเปิดทางน้ำ งานกำจัดวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ งานขุดลอกดิน ทราบ วัสดุที่ทับถมทางระบายน้ำ ให้นำอัตราราคางานตามราคากลางที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณหรือกระทรวงการคลังมาใช้โดยอนุโลม

๔. ค่าจ้างเหมารถยนต์ ค่าระวางบรรทุกรถไฟและเรือบรรทุกของเอกชน เพื่อใช้ในการขนย้ายสัตว์เลี้ยงที่ประสบภัย และที่นำไปสนับสนุนหรือขนส่งพืชหญ้าอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ ให้เบิกจ่ายดังนี้

๔.๑ ค่าจ้างเหมารถยนต์และเรือบรรทุกของเอกชน ให้จ่ายเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

๔.๒ ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

๒. กรณีมีความจำเป็น หากรายการใดมิได้กำหนดให้จ่ายเป็นเงินให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุมัติให้การช่วยเหลือพิจารณาให้จ่ายเป็นเงินก็ได้ โดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสม

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของผู้ครอบครองรถยนต์โดยสารปรับอากาศลำปางได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี (กรมทางหลวง) กระทำการประมาทในการดูแลรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวงสายถนนพหลโยธิน เป็นเหตุให้ต้นไม้ขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ข้างทาง บริเวณร่องกลางถนน หักโค่นล้มขวางหน้ารถยนต์โดยสารปรับอากาศของผู้ฟ้องคดีที่กำลังแล่นอยู่บนเส้นทางดังกล่าวมุ่งหน้าสู่จังหวัดเชียงใหม่ ในระยะ ๑๐ เมตร โดยพนักงานขับรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีต้องห้ามล้อในระยะกระชั้นชิด ทำให้รถยนต์โดยสารของผู้ฟ้องคดีเสียหลักพุ่งตกลงข้างทางเป็นเหตุให้รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย โดยผู้ฟ้องคดีได้ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายจากการซ่อมแซมรถยนต์โดยสาร ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงรวมถึงการดูแลรักษาพืชพันธุ์ต้นไม้ที่อยู่ในเขตทางหลวง และป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในเขตทาง ตลอดจนการบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตทางเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๔ และมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบข้อ ๑ ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎกระทรวงฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๒) วิจัยและพัฒนาการก่อสร้าง บำรุง และบำรุงทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน... เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า แม้ในวันเกิดเหตุจะมีพายุฝนฟ้าคะนองและลมกรรโชกแรง แต่ปัจจัยที่ทำให้ต้นไม้หักโค่นลงจนทำให้เกิดอุบัติเหตุในบริเวณดังกล่าว เกิดจากฝนที่ตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวันทำให้มีปริมาณน้ำขังสะสมอยู่บริเวณร่องกลางถนนเป็นจำนวนมากจนดินอ่อนตัวลงรากของต้นไม้ไม่สามารถยึดเกาะดินไว้ได้ เมื่อมีลมกรรโชกแรงต้นไม้จึงหักโค่นล้มลงไปบริเวณผิวทางจราจรทั้งสองด้านในระยะกระชั้นชิด จนเป็นเหตุทำให้รถยนต์โดยสารปรับอากาศของผู้ฟ้องคดีเสียหลักพุ่งลงข้างทางได้รับความเสียหาย ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีสามารถระวังป้องกันภัยได้โดยการตัดแต่งกิ่งต้นไม้และค้ำจุนต้นไม้ หรือตัดทำลายต้นไม้ที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงให้อยู่ในสภาพปลอดภัยในช่วงฤดูฝนเหตุละเมิดที่เกิดขึ้นจึงมิใช่เหตุอันจะให้ผลพิบัติที่ไม่สามารถป้องกันได้ อันถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบแต่อย่างใด แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะอ้างว่าได้ตรวจตราและบำรุงรักษาต้นไม้ รวมทั้งสภาพของดินเป็นพิเศษแล้ว แต่เห็นได้ชัดว่ายังหาเพียงพอที่จะป้องกันมิให้เกิดอันตรายแก่ผู้ฟ้องคดีและผู้ใช้ทางหลวงอื่นไม่ เหตุละเมิดที่เกิดขึ้นจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายให้ต้องปฏิบัติในการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวงเป็นเหตุทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒/๒๕๖๓)

